

Fitchburg, Mass.
marraskuun 14 p. 1934.

Matti Paasivuori,
Helsinki, Suomi.

Hyvä toveri.

Tunnustan heti suoraan, että minä olen ollut laiska ja suuri lobvi, niinkuin Lutherus sanoisi, kun en ole kirjoittanut mitään pitkään aikaan. Minä olen tosiaan toisenvuoron ollut niin kiireellisessä työssä ja toisen vuoroin niin perinpohjin laiskotellut ettei ole tullut kirjoitetuksi vaikka se on ollut aina mielessäni. Kesää minä rietin meren rannalla ja nyt taas olen entisessä työssä. Muuten minä ja koko perhe voimme tavallisen hyvin. Me olemme äitin kanssa nyt vaan kahden täällä sillä lapset kaikki ovat New Yorkissa.

Tilanne täällä näyttää kehittyvän entistäkin mielenkiintoisemmaksi. Kuten lehdistä olet nähnyt, nykyinen valtapuolue, demokraatit, saivat viime vaaleissa vieläkin perinpohjaisemman voiton kuin edellisissä, jolloin Roosevelt tuli valituksi presidentiksi. Mikäli siis kansan luottamus on kysymyksessä, niin se edelleen on nykyisen hallituksen takana. Pahinta vaan on se, että hallituksella ei vielääkään ole mitään selvää ohjelmaa pulan selvittämiseksi. Viimeisen puolentoista vuoden aikana on kokeiltu jo monenlaisilla hommilla, joista vaan hyvin harvat, jos mikään jäävät pysyviksi. Nyt on paraillaan käynnissä uusia kokeiluyrityksiä, joista useimmat varmaankin ovat tuomitut epäonnistumaan. Ainoat työväke todella hydyttävät muutokset, jotka todella näyttävät tulevan voimaan ja jäävät myöskin pysyviksi, on työväen järjestätymisoikeuden tunnustaminen ja työväelle oikeus omien järjestöjensä kautta tehdä kollegtiivistä sopimuksia. Työttömyysvakuutus, ehkä englantilaiseen malliin, näyttää tulevan lopultakin päiväjärjestykseen ja, kuten valituksi tulleiden edustajain ennakkolupaukset, jos niihin voi luottaa, osoittaa että enemmistö valituista edustajista sitotuu kannattamaan työttömyysvakuutusta. Vanhuuden eläke myöskin näyttää olevan yksi, joka lopultakin saadaan voimaan. Tässä on kuitenkin monia ja hyvin haja

naisia ehdotuksia, joten on vaikea sanoa mitä siitä lopulta tulee. Yksi ehdotus, jolla tuntuu olevan hyvin suuri kannatus, menee niin pitkälle, että jokaiselle 60 vuotta täyttäneelle olisi myönnettävä kahdensadan dollarin eläke kuukaudessa velvoituksella, että eläkkeen nauttijan on palkattava palvelija hoitamaan itseään. Esityksen tekijä väittää, että täten kohotettaisiin osavaroa ja hankittaisiin lisää työtilaisuuksia kun jokainen eläkkeen nauttija jo tarjoaisi työpaikan yhdelle palvelijalle ja lisäksi hänen oma kulutuskykynsä sen kautta lisääntyisi. Esitys, niin porvarin tekemä kuin onkin, ei tunnu ollenkaan hullummalta. Näin radikaalinen ehdotus ei tietenkään tule hyväksytyksi mutta on se omansa osottamaan, missä ollaan.

Kirjailija Upton Sinclair ei tullut valituksi, kuten sitä täällä uskottiin. Hän siitä huolimatta vaikka oli luopunut sosialistipuolueesta, oli liian vaarallinen nykyiselle hallituspuolueellekin vaikka tämäkin tekeytyy muka radikaaliksi. Presidentti Roosevelt ennen vaaleja jotenkin selvästi antoi ymmärtää, että sellaista miestä ei sentään pitäisi valita niin vastuuapaiseen toimeen. Yksi hyvä puoli tässä kaaoksessa sentään on se, että siinä ei ilmaannut fascistisia taipumuksia, ainakaan toistaiseksi, ja vaikka yksityisiä fascistisia ryhmiä saattaa olla olemassakin, hallitus aina kin tähän asti on torjunut kaikki fascistiset suunnitelmat. Mutta pahin puoli on se, että Amerikan sosialistipuolue on taas hajoamassa. Tosin tämän puolueen vaikutus koskaankaan ei ole ollut erittäin suuri, mutta nyt näyttää siltä, että kommunistien on onnistunut soluttaa tämä puolue niin, että hajaannusta tuskin voidaan välttää. Viime kesänä pidetyssä puoluekongressissa, Detroitissa, hyväksyttiin pienellä enemmistöllä puol-kommunistinen periaatejulistus, johon jo sisältyi köyhälistön diktatuuriajatus, vähemmistönäkin ollen sekä suurlakkouhkaus sodan torjumiskeinona ja monia muita ultra-radikaalisia fraaseja. Tämä periaatejulistus vadiittiin sitten yleisääneestyselleyte mutta tuli se siinäkin hyväksytyksi hyvin pienellä enemmistöllä. Nyt vanha kaarti, joka puollustaa vanhoja traditsioneja, on nostanut julkisen sodan puolueen uutta johtoa vastaan. Norman Thomas, joka Debsin kuoltua tuli puolueen nimelliseksi johtajaksi, näyttää pelanneen sekavaa peliä.

Hän on liittynyt näihin radikaaleihin ja antanut kommunistipuolueesta eronneille opposaattoreille eli trotskylaisille lupauksia, että heidät otetaan puolueeseen erikoisena ryhmänä sen jälkeen kun he saavat kontrollin puolueessa käsiinsä. Morris Hilquitin kuoleman jälkeen, vanhassa kaartissa ei ole ollut sellaista auktoriteettiä, joka olisi kyennyt tällaisen haihattelun tekemään tyhjäksi ja nyt näyttää siltä, että puolueen hajanus on edessä. New Yorkin valtiojärjestö, jolle kommunisti Ben Gidlow ja hänen ryhmänsä, olivat tehneet ilmoituksen puolueeseen liittymisestä, hylkäsi pyynnön ja uhkaa erota puolueesta, jos puolueen toimeenpaneva komitea, joka on radikaalien käsissä, aikoo pakottaa heitä ottamaan kommunisteja puolueeseen. Oregonin valtiojärjestö on jo eronnut ja Indianan valtiojärjestö aikoo erota. Toiselta puolen nämät puoleen johtoa vastaan nousseet, ovat ryhtyneet perustamaan englantilaismallista "Työväen puoluetta" johon liittyisivät suuret ammatilliset järjestöt ja nyt jo nopeasti liittyvät osuustoiminnalliset järjestöt. Tuleeko tästäkään mitään, on tietenkin ennen aikaista sanoa. Toistaiseksi kansan enemmistön ja myöskin amerikkalaiset työläiset vielä nytkin luottavat, kuten viimeiset vaalit osottavat, hallitukseensa ja tällä kertaa erikoisesti presidentti Rooseveltiin niin että tarvitaan vieläkin suurempia pettymyksiä ennenkuin itsenäisen työväen puolueen perustamiselle on mahdollisuuksia. Niin että poliittinen tilanne täälläkin on varsin sekvä vaikkakin se on paljon toisenlainen kuin siellä Euroopassa, jossa työväen on taisteltava nousevaa fascismia vastaan kun täällä sen täytyy taistella liiallista oppertunismia vastaan. Mitä Suomalainen Sosialistijärjestö tulee tekemään, on vielä mahdoton sanoa. Toistaiseksi me olemme seuranneet vaan asian kehitystä asettumatta kummallekkaan puolelle, eikä sitäpaiste meidän asettumisemme sen tai tämän ryhmän puolelle merkitse mitään. Jos hajaannus tulee, kuten se nyt näyttää, niin tuntuu melkein johdonmukaisemmalta, että suomalainen järjestö ei liity kumpaankaan vaan alkaa toiminaan suomalaisena työväen valistusjärjestönä ja koettää säiluttää siinä ne suomalaisen siirryökansan rippeet, mitä tässä

maassa vielä on järellä. Toimeenpanevan komitean kokous on ensi kuun 1 päivänä Bostonissa# ja puolueen oppsationni ryhmällä samaan aikaan New Yirkissa. Kun asia kehittyy ,annan siitä aikanaan tiedon,että tiedät mitä täällä todella tapahtuu.

Itävaltalainen tohtori Deuteh on täällä nyt paraillaan luennoimassa Itavallan tapauksista ja fascimin noususta siellä. Hän piti ensimmäisen luentonsa Bostonissa ja täältäkin kävimme häntä kuulemassa. Paha vaan on että hänen englanninkielen taitonsa on kovin puutteellinen niin että vaan suurella vaivalla saa selvän mitä hän tarkoittaa.

Sano terveisiä perheellesi,että me voimme hyvin ja toivomme teillä myöskin mitä parhainta vointia.

Toverillisesti tervehtäin :

Oskar Tokor

216 Marshall St.

Fitchburg, Mass. U. S. A.